

Amicul Școalei

Revistă pedagogică — culturală — socială.

Organul oficial al Revizoratului școlar, al Comitetului școlar județean și al Asociației învățătorilor din județul Alba.

Apare săptămânal sub îngrijirea Dlui Revizor școlar

MARIAN SASU.

Abonament :

120 lei pe an pentru membrii corpului didactic.
Iar pentru comitetele școlare și parțic. 150 lei.
Redacția și Administrația la biroul Revizoratului școlar — Aiud.

Inserțiuni și reclame

se publică după tarif. — Scrisori nefrancale nu se primesc. — Manuscrisurile nu se înapoiază.

Un număr 3 lei.

Cuvânt pentru „Amicul Școalei“.

„Amicul Școalei“ poate încreta un succes, acela de a fi îmbiat să scrie pe dșoara Aurora Popa și pe dl Ion Rațiu.

Ambii când au primit întâiul număr, indemnul de-a scrie, ce rezida în sufletul lor, a prins să reverse strofe cuminiți în peană.

Au așternut versuri fără pretenție pe modestele pagini ale „Amicului“ binevoitor, cari altfel erau menite să rămâne în ciața inconștientului.

Are, cred eu, o datorie mare „Amicul“ : a mângăia cu niște sfaturi prietinești, colegiale pe tinerele talente, nu într-o postură de a da directive și a se ocoși mai mult decât trebuie, ci de a spune o vorbă bună finerilor colaboratori care ar fi aceea de a nu se avânta dintr-odată către subiecte, cari ar trebui să le abordeze tocmai către sfârșitul carierii de poet.

Dl Ion Rațiu e pesimist și caută elegia ca cu luminarea, dșoara Popa, tinerică, gingașă are în „Frații“ un subiect vrednic de peana lui Vlăhuța; între poezii de azi nu e unul, care să se complacă cu asemenea subiecte unde se cere, pe lângă versificație, vaste studii de psihologie.

Am citi cu drag de dșoara Aurora Popa un pastel cu o turmă de oi, ori cireadă de vaci pe o costișe de deal în razele soarelui ori sub nori plumburii, un cules de vii, o poezie din școală cu micuții cari vin dârdăind de frig, impresii dela un examen, lumină, flori, căldură, poezie.

Di Ion Rațiu să se facă mai vesel și în poezie, să căute Mureșul vesel cu cai păscând pe maluri, focuri unde se frige cucuruz, luna se oglindește în apa care se vede limpede și curată, cu neveste cari bat rufele pe scăunel, cu cară cari trec prin vad, cu podul umblător, cu trenul câinel pe poduri în schelete de fer, viață, putere, trăinicie.

Aș vrea să fie citite aceste rânduri, cu aceleași bune intenții, cu care le-am scris. *Toma Cocișiu.*

Politica și învățământul primar

Procentul analfabeților întrece de fapt, chiar cifrele negre ale statisticei, Căci statistica înregistrează cu indiferență și obiectivitate mecanică, numărul indivizilor pe cari îi presupune știutori de carte, pe baza unui certificat de absolvire a celor câteva clase primare gratuite și obligatorii. A ști să silabisești literile de-o șioapă ale manifestelor electorale și a scrijili o iscălitură abia citeată în coada unui contract, nu înseamnă a ști carte. Ori cât de alarmantă e cifra analfabeților, rămâne însă prea optimistă față de realitate. Cine cunoaște mai de aproape viața satelor și cine a avut prilej să cerceteze bunăoară rudimentul de cunoștinți al recruților, absolvenți dragă doamne al învățământului primar, poate confirma această tristă stare de fapt, mult mai prejos decât versiunea oficială a realității.

Școala primară rămâne pentru sătean o corvată, un serviciu obligator ca oștirea. Iși dă copilul la carte, fiindcă o silit și fiindcă altfel îl execută amenda. Vorbesc de marea masă a plugarilor, cari se plâng că școala li „strică” odraslele dela vite și dela munca ogoarelor, lipsindu-i de ajutorul copiilor în toiul lucrului agricol. Excepții există, dar oricât de numeroase, rămân excepții. După ce-a absolvit școala și a împăturit certificatul în fundul lăzii, cunoștințele fostului elev se împălesc.

Certificatul nu i-a insuflat și curiozitatea intelectuală durabilă, care să-l mâne a deschide mai departe o carte, a citi o foaie care să-i întreție un nivel de cultură cât de modest. Ceeace o

a învățat se pierde și rămâne confuz și inutil, ca vagile noțiuni de civilizație ale acelor copii de negri cari au slujit cândva ne un vapor, au știut să îndruge câteva cuvinte dintr'un idiom european, să se spele și să dea ziua bună; pe urmă readuși de soartă la tribul natal, sunt reincorporați ignoranței și riturilor ancestrale.

Se pregătește o reformă a învățământului secundar și superior. Se pare că va fi o reformă mai puțin demagogică decât năravul politiceii noastre să dea. Dar orice reformă a învățământului secundar și superior, va rămâne cu temelile șubred înfipte în teren mișcător, dacă întreaga luare aminte nu se va opri mai stăruitor la școala primară. Monștrii cu fruntea în nori și cu picioarele de lut; n'au multă durabilitate. Nu ne oprim la programe, la metode pedagogice, chestiuni de specialiști la a căror luminare nu poate folosi cu nimic incompetința noastră profană. E chestiunea numai de cadrele învățământului. Căci orice program și orice reformă își găsește partea ei bună când se reazămă pe un element omenesc activ și vrednic; după cum oricât de iscusită și ideală ar fi o legiuire, duce la rezultate dezastroase când apelează pentru aplicare, la un element omenesc incapabil și inert. Fostul ministru de instrucție liberal, a redus problema învățământului la clădire de școli. Cât mai multe cu discursuri de inaugurare cât mai entuziaste. Dar la aceste școli frenetic răsărite din pământ prin magia ministrului-fachir, nici școlile normale, nici facultățile respective, n'au putut improviza cu aceeași grabă recruții pentru corpul profesoral. Majoritatea dascălilor de sat, au fost culeși cu arcanul, printre neisprăviții cursului liceal și profesional, cu titlul provizor, de suplinire, bine înțeles. Până la trecerea prin ciurul diferitelor cursuri și examene. Cum implinesc acești dascăli fără chemare și fără pregătire, misiunea lor dificilă de a modela mințile și sufletele copiilor, e lesne de închipuit. Corvată pentru dascăl, tortură pentru copil. Rezultat — ignoranța.

Iar alături de elementul acesta incert al învățământului, cealaltă parte, institutorii și învățătorii cu pregătirea convenită și mulți cu dragoste de cariera lor, sunt unii ispitiți, alții constrânși, să se apropie de politică.

Învățători și institutori se numără astăzi câteva zeci de mii. Constituesc o mulțime. Și sufăr de răul democratic al mulțimilor. Reprezintă câteva zeci de mii de alegători. Alegători prețioși, fiindcă sunt mai răsăriți într'o masă electorală ignoranță și abia făcând ucenicia votului universal. Știu să vorbească, știu să convingă. Înfațișează, alături de preoți, cea mai mare forță electorală a țării. cea mai puternică mașină de războiu politic. Fatal politica nu putea ignora Învățământul primar. S'a amestecat și aci. Asemănat și aci dihonnia, a abătut dela chemarea lor oamenii, a deformat spiritele și a întronat incompetința, nedreptatea, hatirul și setea de parvenire. Dascălii chemați să formeze inteligența și conștiința copiilor, se indeletnicesc mai mult să impună

consătenilor un crez politic, să târâie masele spre un partid ori altul. Indiferent care partid — căci de astădată nu importă dacă o politică e bună ori rea. E destul că e politică, pentru a face rău și a planta un germen de descompunere.

Constituind o apreciazabilă masă electorală aservită politiceii, corpul învățământului primar e minat de toate vițiile politiceii. Desființarea criteriilor de alegere, desarmarea față de elementele incapabile sau trândave, protecția și abuzul, și mai cu seamă înstrăinarea dela adevărata misiune, pentru care absolventul școlii normale părăsise băncile cu o sumă de nobile idealuri care nu ajunseseră încă ambiții.

Problema învățământului primar — a analfabetismului nostru național — e astfel mai mult decât chestiune de programe, reforme și metode, problemă a corpului didactic. A formării și selecționării cadrelor. Și cât timp politica nu va fi isgonită din școală, din orice fel de școală, cele mai bine cugetate reforme rămân deșarte.

Activitatea extrașcolară, visată de Haret, pentru a complecta în mizeria și ignoranța satelor rolul de apostol al modeștilor învățători, dincolo de zidul școlii, a dat rezultate nefaste. Școala și a măcinat zidurile în părăsire. Copilul privește la cele patru operații ca vițelul la tren. Iar dascălul e cel mai căutat, și adesea nu cel mai puțin cinic, agent electoral.

„Cuvântul”,

Cezar Petrescu

Importanța intuițiilor.

Urme de educație aflăm la toate popoarele, atât la celea antice, cât și la celea moderne. În decursul veacurilor educația a variat foarte mult chiar la același popor. Cauza acestei deosebiri trebuie s-o aflăm în cel mai întrebuintat mijloc educativ, în învățământ și în metodele de predare ale acestuia. La popoarele orientale se învăța mult, dar numai clasa înaltă numită a preoților, aceștia se împărtășeau de o cultură aleasă și însemnată, iar clasa de jos nu putea ajunge la rezultat bun, căci nu înțelegeau scrisul atât de greoiu și formalist. Învățământul era mecanic.

La Greci și Romani învățământul dă roade mai bune. În școlile acestora — îndeosebi la Romani, ating învățământul intuitiv mai ales pe teren matematic întrebuintând mașina de calculat „*abacus*“. În evul mediu educația e numai unilaterală, având în vedere educația fizică.

Reformațiunea aduce cu sine un sistem de educație intelectuală greșit. În școlile acestora totul se baza pe învățământ-

tul mecanic. Abia în secolul al XVII-lea *Amos Comenius* ne spune: „*Învățarea pe dinafară nu e știință*”. Prin aceasta el vrea să șteargă învățământul mecanic, înlocuindu-l cu intuiția. Pestalozzi desvoaltă instituțiile și le introduce în școala primară. Intuițiile au produs un rezultat uimitor în predare, căci și azi ele au un loc de căpetenie în predarea lecțiilor. Să ne închipuim o predare din un studiu oarecare, în care să nu aibă loc intuiția ci numai exemplul, rezultatul va fi nul. Cunoștințele câștigate pe această cale nu vor fi durabilă, ele se mărginesc la timpul predării în oră. Intuițiile formează partea principală, în orice predare. Ele, putem zice, sunt sufletul învățământului. Ele ne dau icoana clară și adevărată a unui lucru, a unui obiect, sau a unei ființe. Principiile câștigate prin intuițiune nu pot fi false, căci în acest caz întreg învățământul ar fi în contrazicere cu realitatea. Pentru învățător ele sunt: *cheia cu care el deschide poarta tuturor cunoștințelor*.

A întui însemnează a privi de amănntul un obiect oarecare din toate punctele ale vedere. Imaginea ce astfel se formează în suflet se zice intuițiune.

Un obiect spre a putea fi intuit din toate punctele de vedere, trebuie să'l arătăm elevilor, pe cât se poate în natură. Dacă însă intuiția în natură nu e posibilă, (ex. tratăm despre o plantă din țară străină) atunci vom înfățișa obiectele prin modele, icoane sau asemănări. *Intuițiile* nemijlocite sunt cu mult mai valoroase ca cele mijlocite. Noi vom ținea seamă, că fiecare predare să se înceapă cu intuițiuni și pe ele să se întemeeze tot învățământul. Dr. Kehr zice: „*Tot secretul învățământului elementar zace în procedarea intuiivă*”.

Principiul intuițiunii este deci de cea mai mare importanță în învățământ.

Asinip, la 22 August 1926.

Silvia Cordea inv.

Deziluzia din urmă . . . .

Omul nu s'a cunoscut pe el . . .

A încercat însă să fie puternic, mare și iubit . . .

Abia în ceasul din urmă începu să creadă că pentru toate astea era prea slab, prea mic și urât de lume . . . . Acum se cunoștea și plângând cu lacrimi își aminti trecutul și văzu cum cartea vieții în ritmu-i neobosit își întorcea ultimile file . . . și omul abia atunci s'a înțeles . . . .

Ion Raflu,

Partea oficială.

Toate ordinele și circularele, ce se vor publica în partea aceasta a revistei, vor trebui să fie imediat înregistrate și executate conștiențios de către cei vizați.

Cătră Dir. școala prim. de stat din jud.

No. 2272—1926.

Vă aducem la cunoștință, că în conformitate cu ordinul On. Minister al Instrucțiunii publice No. 80999—1926 v-am trimis formularele necesare pentru adunarea datelor statistice, privitoare la situația generală a învățământului primar, pe anul școlar 1925—1926.

Fiecărei școale am trimis câte 2 exemplare din care un exemplar se va restitui Revizoratului *în termen de cinci zile*, iar celalt exemplar se va păstra în arhiva școlael.

Atragem atențiunea tuturor să citească cu multă băgare de seamă instrucțiunile tipărite pe formulare și să se conformeze strict acelora.

On. Minister va lua cele mai aspre măsuri contra celor care vor întârzia trimiterea datelor peste termenul hotărit.

No. 2359—1926.

Se aduce la cunoștința, că On. Min. al Instrucțiune cu ord. No. 79734—1929 a dispus ca suplinitori din inv. primar se aibe cel puțin patru clasa de liceu.

No. 14443—1926.

Vă facem cunoscut că On. Min. Instr. Publ. cu ord. 69667—192Z a suspendat din învățământ pe ziua de 15 Iulie a. c. pe Dl. Ștefan Stoiescu det. dela școala din Berghin acest jud. la școala din comuna Gandeni jud. Șeleorman fiind dat judecații pentru furt.

Revizor școlar, *Marian Sasu.*

ȘTIRI.

Învățătorimea din județul nostru, întrunită în conferințele oficiale din jumătatea a doua a lunii August. a. c. în unanimitate s-a pronunțat pentru înființarea unei asociații de ajutorare în caz de deces. Spre scopul acesta s-a ales o comisie căreia i s-a dat însărcinarea ca să pregătească proiectul de statut, care se va debata apoi în proxima adunare generală a asociației județene.

* Pentru multul adevăr ce conține ne-am luat voie ca să reproducem din ziarul „Cuvântul” pentru cititori noștri articolul „Politicași învățământul primar” de dl. Cezar Petrescu.

Avizăm și pe aceasta cale pe domniile diriginți de școli, ca să ceară dela Revizorat toate registrele școlare de cari au trebuință. Aceste se vor trimite deci numai cerute, deoarece noi un știm de ce registre are școale lipsă. Foștii învățători suplinitori din județul nostru, cari doresc să obțină vre-un post trebuie să ceară acest lucru din nou, altfel pot rămânea fără de post.

* Tinerii colegii Constantin Cioiulescu și Mariana Hodoș din Aiud, logodiți, Felicitările noastre.

* Avizem pe colegii învățători cari doresc se fie detasați ca în termen de 8 zile sa-și înainteze cererile în acest sens.

Biblioteca Universității

Cluj